

1 Sreda, 22. Februar 2023.

2 [Uvodna reč]

3 [Javna sednica]

4 [Optuženi ulazi u sudnicu]

5 --- Po početku zasedanja u 9:30 časova

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobar dan,
7 dobrodošli natrag u sudnicu.

8 Molim Sudsku službenicu da najavi predmet.

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Ovo je
10 predmet KSC-BC-2020-04, Specijalizovani Tužilac protiv Pjetera
11 Shale.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

13 Dobro. Sada bih zamolila strane u postupku da nas
14 obaveste o tome ko je danas prisutan. Počinjemo od
15 Specijalizovanog Tužilaštva.

16 G. DE MINICIS: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Danas kao
17 zastupnici Specijalizovanog Tužilaštva, Alex Whiting, Vršilac
18 dužnosti Specijalizovanog Tužioca, Maria Manolescu, naša --
19 ona je stažistkinja, zatim Line Pedersen, referentinja za
20 predmet, Gaia Pergolo, Eva Wyler i Filippo de Minicis.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

22 Sada Zastupnik žrtava.

23 G. LAWS: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Ja sam Simon
24 Laws, zastupam žrtve u ovom predmetu, zajedno sa kozastupnicom
25 Mariom Radziejowskom i našom -- našim pravnim savetnikom Kiat

1 Wei Ng.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

3 Sada Odbrana ima reč.

4 G. GILISSEN: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Ja sam Jean-
5 louis Gilissen, u istom timu kao i juče. To je -- to znači da
6 je sa nama pre svega g. Pjeter Shala, naravno, zatim Hedi
7 Aouini, koji je kobranilac, Leto Caroiolou, kobranilac,
8 katarina haritou, Kailin Chen, Juliette Healy, asistentkinja
9 za dokaznu građu, franciska de Castro. Dženeta Petravica i
10 Judit Kolbe, naše saradnice.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

12 Sada Sekretarijat.

13 G. ROCHE: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Ralph Roche,
14 kao zastupnik sudskih službi.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

16 Danas zaseda Sudski panel I.

17 To kažem radi zapisnika.

18 Juče smo čuli uvodnu reč Specijalizovanog Tužilaštva i
19 Zastupnika žrtava. Danas ćemo saslušati uvodnu reč Odbrane i
20 izjavu optuženog Pjetera Shale, datu bez zakletve.

21 Na osnovu odluke o početku suđenja, određeno vam je dva
22 sata za uvodnu reč. Da li je bilo nekih promena ili ste možda
23 izmenili procenu o količini vremena koje će vam biti potrebno?

24 G. GILISSEN: [Prevod] Pa, mislim da bih mogao reći da će
25 ovo svakako biti dovoljno, a nadam se da ću biti i kraći od

1 toga.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] U redu, G.

3 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala.

4 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Imate

5 dopuštenje da koristite vizuelna sredstva i pomagala il bilo

6 koju drugu građu koja vam je potrebna. Obaveštena sam, da deo

7 onoga što ćete izložiti, neće biti prikazano javnosti, je li

8 to tačno?

9 U redu. Izvolite onda g. Branioče, imate reč.

10 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala najlepše, Časni Sude.

11 Hvala vam što ste mi dali reč.

12 Pokušavam da zadržim dah, jer razmišljam o tome koliko je

13 ovaj trenutak važan za g Shalu. To je prvi trenutak kada on

14 ima mogućnost da sasvim jasno kaže šta ima u ovom postupku. I

15 hteo bih da kažem da, od samog početka ove uvodne reči želim

16 da kažem i da naglasim, da sam čuo jučerašnja izlaganja, čuo

17 sam i emocije koje su neki od govornika, mojih cenjenih kolega

18 izrazili predamnom. I hteo bih da kažem, da nemam nikakve

19 sumnje da postoji istinska želja sa njihove strane da podele

20 bol, da doprinesu tome da se oseti bol, koji su neki ljudi

21 preživeli, da podnesu izveštaj o nekim strašnim događajima, i

22 da vam omoguće da proživite, makar na trenutak nesrećni

23 doživljaj i iskustvo koji su imali, onih koji tvrde da su

24 žrtve. Takođe bih želeo da dodam, da ima ljudi koji žele da se

25 najzad 20 godina posle događaja ostvari pravda. U tome je

1 poenta, ostvariti pravdu.

2 Moja namera je, da takvim nastojanjima ja lično ukažem
3 poštovanje. Nameravam da u potpunosti pokažem poštovanje u
4 odnosu na bol i patnje onih koji su bili žrtve.

5 Znamo da je na Kosovu 1999. godine, što niko ne poriče,
6 bilo 900,000 direktnih žrtava, zloupotreba i surove represije,
7 koja je sprovedena kao deo državne polotike. Dakle, nije
8 nekakva politička odluka da se kaže da je to istina. Ti ljudi
9 su bili žrtve svesnih odluka donetih na najvišem nivou države
10 Srbije, da se sprovede prava agresija protiv sopstvenog
11 civilnog stanovništva. To je istina, niko to ne poriče. Tako
12 glasi priča o ovim strašnim stvarima koje su se odigrale.

13 Policija, tajne službe, čak i vojska, sva sredstva koja
14 jedna država ima na raspolaganju, pa i više od toga. Paravojne
15 grupe, neke surove paravojne grupe, došle su specijalno iz
16 Srbije na Kosovo, i sve te oružane snage, napale su civilno
17 stanovništvo i voljno i svesno izvršile opšti neselektivni
18 napad na nevini narod.

19 Sa vašim dopuštenjem, pokazaću prvu sliku. Ona je u
20 javnom domenu, i hteo bih da kažem da je ovo slika iz izvora
21 UNHCR-a. Po mom mišljenju, to je nešto iz čega je najmanje
22 teško pokazati ljudima šta se dešavalo. Izazvalo -- odabrali
23 smo ovu sliku, jer nije potrebno praviti nekakav *show* ovde
24 sada na zasedanju. Ono što sam hteo da kažem, jeste, da se
25 vidi da muškarci, žene, deca starci, svi oni koji su bili

1 izloženi višestrukim zloupotrebama, uključujući i najtežim.

2 Niko ne greši. Ja ne govorim sada nešto što nije na
3 mestu, niti sam promašio temu kada pominjem ove strašne
4 zločine u ovom trenutku u postupku. Nije mi nikakvo
5 zadovoljstvo da pomenem ubistva i napade koji su izvršeni u to
6 vreme, niti silovanja i druga poniženja svih vrsta, koji su
7 išli uz razaranja i pljačku, koji su se činili svuda, u svim
8 delovima Kosova protiv albanskog stanovništva.

9 Nameravam da naglasim, da nije politička odluka da se
10 nastupi ovako, već samo nužno podsećanje na istinu koja
11 osvetljava razloge zbog kojih smo se danas okupili ovde, da
12 bismo započeli sudski postupak u predmetu Shala.

13 Razlog o kome govorim su ti užasni zločini, a razlog
14 zašto ih pominjem, je što se o njima mora govoriti o ovom
15 predmetu u vezi sa g. Shalom.

16 Zaista, da bi se razumeli razlozi, zašto se Shala nalazio
17 u Albaniji 1999. Godine, mora se uzeti u obzir ovaj kontekst i
18 zločini o kojima govorim i ne možemo da ne podsetimo na njih u
19 ovom predmetu.

20 I više od toga, treba se takođe podsetiti, da su zločini
21 izvršeni protiv civilnog stanovništva tokom rata 1998./1999.,
22 nešto čemu su prethodile godine, mnoge godine žestoke i
23 nemilosrdne represije, koja je vršena na celokupnim albanskim
24 stanovništvom na Kosovu.

25 Bilo da uzmemo to u obzir ili ne, ali ta krivična dela,

1 ti zločini, te strašne godine patnji, predstavljaju osnov
2 činjenica koje vam se predočavaju, Časni Sude. Jasno je
3 Odbrani g. Shale, da ti zločini predstavljaju okvire, realni
4 okvir u koji treba smestiti događaje iznete u optužnici.

5 Budući da u uvodnoj reči treba da govorimo kao advokat i
6 Branilac, uz svo dužno poštovanje vam tvrdim, da ti zločini o
7 kojima govorim, moraju da budu uzeti u obzir, kao deo
8 konteksta. Konteksta, koji je specifičan za ovaj predmet.

9 A znate, kada sam bio na Kosovu, upoznao sam tamo jednog
10 čoveka i on mi je rekao nešto mudro. Ono što smo mi propatili
11 1999. godine i u godinama pre toga je nešto što je veoma teško
12 oprostiti. Praktično je nemoguće oprostiti i toga se morate
13 setiti.

14 Od suštinske važnosti, imati to na umu, zapamtiti to,
15 jer mislim da je zbog toga, zbog svih tih godina
16 neprihvatljivih zloupotreba i zločina, da je g. Shala doneo
17 izbor da se priključi oružanom otporu.

18 Časni Sude, čovek koji je ovde optužen i koji se danas
19 pojavljuje pred vama, zaista je doneo određeni izbor. Čovek
20 kome ćete jednoga dana izreći presudu, doneo je odluku da je
21 sada dosta, da je to previše i da on više ne može da podnosi
22 nasilje i poniženja koji su mu -- kojima je bio izložen na
23 svakodnevnoj osnovi. On i njegovi bližnji.

24 G. Shala, je stoga odlučio da se zbog toga suprotstavi
25 zločinačkoj politici i da se bori protiv onih koji su svesno i

1 voljno sprovodili takvu politiku.

2 To je istina i to je činjenica. To je pra -- to je ono
3 što se istinski događalo. Zato, moram da naglasim, da se g.
4 Shala nikada, podvlačim nikada, ni pod kakvim okolnostima, g.
5 Shala ne bi našao u Kukešu, u gradu koji mu je bio nepoznat i
6 gde nikada nije imao nikakvog razloga da ide, da nije jednoga
7 dana odlučio da je primereno i neophodno da se suprotstavi
8 represiji.

9 Ako je g. Shala bio u Kukešu 1999. godine, to je zbog
10 toga, što je odlučio da nastavi da pruža otpor protiv najtežih
11 kršenja osnovnih prava, kako njega lično, tako i drugih koje
12 je doživljavao kao svoj narod.

13 Shala, Pjeter Shala, g. Pjeter Shala, nije izabrao da
14 bilo koga napada. On je izabrao da se bori protiv onih koji su
15 sami odabrali da koriste nasilje i to na vrlo agresivan način.

16 Dakle, g. Shala je bio neko ko pruža otpor, otporaš.
17 Morate razmisliti o tome. On je bio pravi borac za slobodu
18 koji se borio protiv strašne agresije, nepravedne agresije
19 kojoj je bio podvrgnut njegov narod. Stoga bi trebalo
20 naglasiti, da postoji veza, uzročno-posledična veza između
21 zloupotreba koji su neki drugi ljudi počinili i prisustva g.
22 Shale u Kukešu.

23 Molim lepo, trebalo bi takođe naglasiti, kakva je priroda
24 te veze, jer Odbrana g. Shale tvrdi, da se ta veza mora
25 razumeti i okvalifikovati na pravi način, da bi uzrok i

1 posledica bili jasni.

2 Zaista, ako je g. Shala bio u Kukešu 1999. godine, to
3 nije bio slučaj zato što je on nekakav kriminalac, gangster,
4 delikvent, ili čak neko ko je bio u delirijumu, ili se ponašao
5 kao da je u delirijumu.

6 Odbrana g. Shale naglašava tvrdnju, da je on u Kukešu
7 1999. Bio iz časnih razloga koji nemaju nikakve veze sa bilo
8 kakvim krivičnim delom, ili krivičnim planom ili projektom.
9 Bilo kakav zločinački projekat, ne samo što je njemu potpuno
10 stran, već je potpuno suprotan borbi kojoj se on priključio u
11 kojoj je učestvovao nekoliko godina. Sve te godine govore
12 njemu u prilog.

13 G. Shala, se borio protiv određenih vlasti i predstavnika
14 tih vlasti, zbog toga što su oni sprovodili zločinačku
15 politiku i dodajem, želeo bih da dodam, da čineći to on nikada
16 nije činio ništa drugo, osim što je primenjivao jedno od
17 osnovnih prava odn. branio je sebe i svoje rođake.

18 G. Shala nije odabrao da se bori protiv srpskog
19 stanovništva. On nikada nije napao ni jednog srpskog civila,
20 ili bilo koje lice, zato što je to lice srpske nacionalnosti.
21 On nije kriminalac.

22 Tako da, kao neku vrstu prvog zaključka u ovoj uvodnoj
23 reči, Odbrana g. Shale uz dužno poštovanje, iznosi sledeće.
24 Prvo, da svi koji su ovde prisutni, treba da prepoznaju
25 kontekst koji smo naveli. I drugo, Časni Sude, treba da budete

1 svesni, šta su bili izvori i razlozi koji su naveli g. Shalu
2 da donese odluku da se priključi oružanom otporu, oružanoj
3 borbi protiv državnih vlasti.

4 Odbrana smatra, da su ti elementi od suštinske važnosti
5 za razumevanje predmeta u kome sudite.

6 Da budemo sasvim jasni. Odbrana g. Shale, ne slaže se sa
7 izlaganjem Tužilaštva i Zastupnika žrtava i sa slikom koju su
8 oni o njemu ocrtali. Ta slika je lažna.

9 U ovoj fazi postupka, ja samo skromno mogu podeliti sa
10 vama dve misli koje mislim da je važno naglasiti.

11 Pre svega, mogu samo na uop -- uopštenom smislu da
12 pozovem na opreznost. Opreznost i predostrožnost. Jer, je to
13 nešto a to je i očigledno, što je nužno. Juče smo čuli neke
14 zapanjujuće, zaprepašćujuće stvari, pre svega, moje cenjene
15 kolege su na primer, kako predstavnici Tužilaštva, tako i
16 predstavnici Zastupnika žrtava, govorili o atmosferi
17 zastrašivanja Svedoka. Ali, molim vas, gde to u predmetu koji
18 se odnosi na g. Shalu. Gde se to desilo, kada, ko, u kom
19 trenutku, postoji li neki događaj? Navedite nam makar jedan,
20 recite nam za njega. Ali, džabe čekamo, nema ničega, ali to i
21 vi znate.

22 Ali, govoriti samo o nekoj opštoj atmosferi
23 zastrašivanja, u redu, ako govorite o svemu što se dešava na
24 Kosovu, ali sada smo usredsređeni na predmet Shala. Dakle,
25 potrebno je ne primenjivati neke opšte tvrdnje iz drugih

1 predmeta na g. Shalu. Ako grešim, možete i da me prekinete i
2 da kažete "ne, ne, niste u pravu, to ne valja, to je greška",
3 ali nisam napravio grešku, jer u ovom predmetu, nema apsolutno
4 ničega u svim dokumentima koje smo dobili, što bi ukazivalo na
5 to, da je g. Shala ikada nekoga zastrašivao. Nije nikad.

6 Smatram, da nema nikakvog traga, nema nikakvog znaka koji
7 pokazuje da je neko optužio ili povezao g. Shalu sa
8 zastrašivanjem. Važno je bilo ovo reći, Časni Sude. Važno je i
9 za javnost to reći. Javnost ima pravo da zna šta je istina, a
10 ne da je, da joj se iznosi nekakva priča, nekakva scena,
11 nekakav scenario.

12 Pod 2, Odbrana g. Shale, može samo da konstatuje da u
13 ovom trenutku postoji praktično odsustvo potkrepljenih, jasnih
14 informacija u pogledu prošlosti g. Pjetera Shale. Njegovo
15 detinjstvo, tinejdžerski dani, obrazovanje, prvi dani kao
16 odraslog čoveka, čini se da je sve to potpuno neinteresantno
17 za moje cenjene kolege, isto kao i okolnosti u kojima je g.
18 Shala pristupio OVK, ništa o tome nismo dobili, ni reč, ni
19 pismo.

20 Istina, neke neprijatne stvari o njegovoj prošlosti su
21 rečene tu i tamo, ali čini se da ništa nije izneto, kako bi se
22 dala težina i objektivnost onome što se čini da su samo puke
23 glasine.

24 Moram reći, da sam zabrinut zbog načina, a siguran sam,
25 Časni Sude, da ćete se složiti sa mnom, zbog načina kako se

1 vodi ovaj postupak, jer svakako ne može se temeljiti krivičan
2 postupak na glasinama.

3 Osim toga, ja mislim, da nakon nekih stvari koje sam juče
4 čuo, moram da kažem, moram da kažem da dogod nije dokazano
5 suprotno, van razumne sumnje, da je g. Shala nevinm potpuno
6 nevin u odnosu na ono zašta ga terete.

7 Juče sam čuo toliko stvari koje je bilo neverovatno čuti.
8 Da je rečeno da je ovo jasan, jednostavan predmet, da je sve
9 već rešeno, ali ne. Ovo je početak suđenja, nemojmo to
10 zaboraviti.

11 Moramo imati na umu, da u fundamentalnim aktima na kojima
12 se temelji rad ovih Veća, poštuje se načelo prezumpcije
13 nevinosti i zbog toga mi je veoma drago. Na vama je, Časni
14 Sude, da to načelo pretočite u realnost i praksu, jer vi
15 garantujete sprovođenje, vi ste otelotvorenje tog načela u
16 ovoj sudnici.

17 Mi, ako poštujemo to načelo, zapravo u potpunosti time
18 sprovodimo to načelo u pravdu. Molim da budete obazrivi. Ja
19 već mogu da kažem, u ovom trenutku, da su problematične izjave
20 određenih Svedoka i uveren sam da moje kolege sa strane
21 Tužilaštva, su i te kako svesne tog problema.

22 I moram da vas podsetim na određenu realnost, koja se
23 nikada ne sme izgubiti iz vida u -- na sudu. Čak i kada uživa
24 zaštitu tzv. zaštitu svedoka, bez obzira na ono što je kaže
25 doživeo, može tek u umerenoj meri da sam sebi protivureči. Tim

1 pre, kada se to tiče fundamentalnih aspekata nečijeg narativa.

2 I kako bih bio u potpunosti pravičan i transparentan,
3 mislim da u ovom trenutku, treba da kažem, da vreme koje je
4 proteklo u ovom predmetu, ne ide u prilog. Međutim, to
5 proteklo vreme, ne može se koristiti kao argument za
6 objašnjenje kontradikcija u iskazima svedoka, u pogledu nekih
7 ključnih, fundamentalnih pitanja. Ocena posledica proteklih
8 godina u međuvremenu, koje su se odrazile na kvalitet iskaza,
9 se može uzeti u obzir, jedino u prilog optuženom, a ne u
10 prilog svedoka, a na štetu optuženog.

11 To treba razmatrati zasebno od jedne druge posledice
12 proteka [sic] vremena -- protoka vremena.

13 A posledica tog proteklog vremena, kada je reč o g. Shali
14 i njegovoj Odbrani, a imamo dakle posledicu toga da se to
15 odrazilo na kvalitet iskaza, čini mi se da se time nanosi
16 šteta g. Shali i njegovoj Odbrani. G. Shala, tokom više od 23
17 godine, nije učinio ništa, što bi ga dovelo u poziciju da
18 traži da ustanovi istinu ili da odgovori na optužbe i sumnje
19 koje su izrečene na njegov račun.

20 U svakom slučaju, da, na osnovu onoga što Tužilaštvo
21 iznosi u sklopu svoje teze, Časne sudije, ne mogu ništa da
22 zaključe o uslovima u kojima je g. Shala pristupio otporu.

23 Isto važi i za uslove u kojima je on pristupio OVK,
24 vojsci otpora, koja je kao što nam istorija kaže, se borila za
25 slobodu, a ponajpre se borila za opstanak velikog dela

1 civilnog stanovništva na Kosovu, stanovništva koje govori
2 albanski.

3 Nije neprimereno u ovoj fazi postupka zapitati se, šta bi
4 bilo sa stotinama, sa hiljadama ljudi, koji su prisilno
5 isterani iz svojih domova, iz svoje zemlje, da OVK nije
6 postojala i da nije pružila otpor.

7 Uveren sam da mogu da kažem, da biti pripadnik OVK i
8 boriti se na strani OVK, nije krivično delo. Nikada nije
9 smatralo krivičnim delom, osim u očima koji su na Kosovu 1999.
10 godine počinili krivična dela.

11 I s tim u vezi, ne mogu a da ne pozdravim odlično
12 pojašnjenje koje je doneto na ovom Sudu, kada je u rezimeu
13 presude, koja je izrečena 16. decembra prošle godine, u
14 predmetu 05, navela, da je navedeno, da pred ovim
15 Specijalizovanim većima, nikada nisu iznete optužbe na račun
16 OVK. Važno je razjasniti to pogrešno shvatanje. I, da budem
17 savršeno jasan, to je stoga dakle sada jasno kao suza. Jasno
18 je da g. Shala, je bio pripadnik OVK i mi čekamo da nam
19 Tužilaštvo predoči dokaze o tzv. visokim dužnostima,
20 odgovornostima koje je imao g. Shala, kako tvrdi Tužilaštvo.

21 G. Shala nam je juče rekao, on se nasmejao, nije plakao i
22 rekao: "Ja bih bio počastvovan, ukoliko bi Tužilac uspeo da
23 pokaže sve te zasluge tih titula i vlasti koje ja zapravo
24 nikada nisam imao."

25 Istina je, da je g. Shala 1998. bio teško povređen --

1 ranjen u borbama i morao je da pobegne, usled kontraofanzive,
2 koju je vodila srpska vojska i srpska paravojska i koja se
3 pokazala smrtonosna za brojne borce OVK.

4 I gonjen kao svi oni koji su preživeli iz redova OVK na
5 području gde se nalazio, gonjen od onih koji su hteli da ih
6 ubiju, on nije imao izbora do, da pobegne i da se pridruži
7 tadašnjoj supruzi. I tako je došao u Belgiju, jer je tamo
8 njegova supruga bila u to vreme.

9 G. Shala se u Belgiji nije bavio politikom. On nije
10 zastupao OVK i nije nikada bio u pratnji onih koji zastupaju
11 OVK. On to nije činio, zato što nikada nije imao odgovornosti
12 koji bi neki hteli danas da mu pripisu. Kada nečeg nije bilo,
13 onda ga nije bilo. Nije bilo nikakvih odgovornosti g. Shale.
14 On je poštovao zakone zemlje koja ga je prihvatila i otkrio je
15 šta je to normalan život. Mogao je uveče da izađe, bez
16 opasnosti da bude uhapšen ili pretučen, samo zato što govori
17 albanski. To je bilo istinsko otkrovenje za njega, nešto novo.
18 Mogao je da radi i zaradi za život. To je bila novina za
19 njega. A da mu policija ili vojska ništa ne zamera. To je bilo
20 još više neverovatno od svega drugog. Belgija se činila kao da
21 je raj za njega.

22 On je pokušao da dobije politički azil, i u tom cilju on
23 je kao i mnogi drugi koji su se našli u njegovoj situaciji,
24 malo slagao, pokušao da drugačije prikaže svoju situaciju.
25 Ali, jasno je da čak ni Tužilaštvo ne može da preinači te

1 ponekad neophodne sitne laži, u dokazanu istinu, zar ne?

2 A onda su se čule vesti i videle slike o krivičnim
3 delima, koja su uopšteno izvršena na Kosovu nad albanskim
4 stanovništvom. Dakle, govorimo o martu 1999.

5 Dakle, shodno svom osećaju dužnosti, g. Shala je odlučio
6 da napusti taj raj koji je Belgija bila za njega, i da se
7 vrati, da se vrati u istinski pakao kakav je vladao na Kosovu.
8 On ne traži nikakvu zahvalnost zbog toga, niti da mu neko
9 čestita. On nije imao izbora. Za njega je bilo nepojmljivo da
10 ostane tamo gde je bio, u Belgiji, dok je toliki drugi narod
11 patio.

12 Iz toga je otišao sa nekolicinom drugih, koji su takođe
13 odlučili da se vrate i bore i brane one koji su preživeli,
14 koji su preživeli razaranje njihovih domova i sela, porodica.
15 Naglašavam, to je bila realnost stvari. G. Shala nije
16 monstrum. On je čovek, on nije heroj, on je čovek.

17 I tako je g. Shala -- tako se on obreo u Durešu, u
18 Albaniji. I tu počinje priča koju je Tužilaštvo ispričalo. Šta
19 se dakle tamo desilo? Kako kaže Tužilac, na osnovu njihove
20 priče, scenarija, jer to je zaista istinski scenario, mi ne
21 znamo šta se desilo. Mi nikakve informacije nismo dobili od
22 Tužioca i nažalost ni vi, Časni Sude, nećete ništa znati, jer
23 je to izbor koji je napravio Tužilac. Mi ništa nismo dobili i
24 ja čak ne znam ni da li su se istražitelji ikada time bavili.

25 Ali, ono što možemo da shvatimo na osnovu optužbi, koje

1 je Tužilaštvo iznelo protiv g. Shale je sledeće, a to je, da
2 je došao u Kukeš iz Dureša, kako bi preuzeo vlast i
3 komandovanje u fabrici metala u Kukešu, kao neko ko je bio
4 pripadnik ili na čelu 128. Brigade, koja je bila u Kukešu.
5 Ali, Časni Sude, nije tako bilo.

6 Kada pogledamo dokumente u spisu, naročito one koji
7 potiču iz istraga koje je obavilo samo Tužilaštvo, vidimo da
8 g. Shala, koji je želeo da ode na liniju fronta, koji je želeo
9 da se bori protiv onih koji su proterali nevine iz njegove
10 zemlje, g. Shala je ubrzo shvatio da za njega nema nikakvog --
11 nikakve pozicije, položaja, funkcije u Kukešu. G. Shala je
12 verovao da ga šalju u operativnu zonu Paštrik, a ubrzo i u
13 Kukeš, mesto okupljanja novih boraca i civila koji su želeli
14 da pristupe u redove OVK.

15 On nije tamo otišao srećan zbog toga, već zato što je
16 želeo da se približi frontu, granici i u suštini, smatrao je
17 da nema izbora.

18 Na licu mesta, otkrio je da postoje tri različite
19 organizacije ili strukture, da tako kažem. Tri različite grupe
20 koje su bile u staroj fabrici ili u blizini te fabrike.

21 Najpre, važan logistički centar u fabrici metala. Pod 2,
22 najveći centar za mobilizaciju OVK u fabrici metala, i grupa
23 vojnika koji su radili na obrazovanju buduće brigade. Oni su
24 bili u blizini te fabrike, neposrednoj blizini fabrike. I ako
25 odlučite da odete na lice mesta, videćete mesta, gde je g.

1 Shala pokušao da nađe mesto za sebe, ali nije bilo mesta za
2 njega, nikakvog mesta.

3 G. Shala, ubrzo je shvatio, da njega niko ne očekuje i da
4 za njega nema mesta ni u jednoj od ovih različitih
5 organizacija.

6 Na svoju sreću, shvatio je da je jedan od glavnih
7 rukovodilaca grupe koja se bavila pozadinskim pitanjima, da se
8 na -- da se taj nalazio u nekadašnjoj fabriki [sic] --
9 fabrici, uspeo je da sa njim stupi u dodir.

10 Imao je želju da se pridruži borbama koje su se vodile na
11 frontu, pa se obratio ovom oficiru, za koga je znao, koji je
12 njega već poznavao kao veterana, tražeći da mu se dodeli
13 oružje, kako bi mogao da se pridruži borcima na granici i
14 borbama na liniji fronta.

15 Znamo da je na taj način došao do vatrenog oružja, otišao
16 iz Kukeša, i napustio nekadašnju fabriku, a da u fabrici
17 nikada nije preuzeo nikakvu dužnost niti odgovornost.

18 On je boravio na liniji fronta, ili u njenoj neposrednoj
19 blizini. S vremena na vreme se pridruživao drugim borcima, ili
20 različitim logorima OVK, kako bi povratio snagu i oporavio se,
21 onda bi nastavio da se bori u vanrednim okolnostima, budući da
22 je vladala velika zbrka i dezorganizacija u to vreme.

23 I to je nešto što je važno. Svi smo mi videli snimke sa
24 televizije, ili smo možda pročitali neku knjigu o tom pitanju,
25 ali važno je imati na umu da je za OVK to predstavljalo jedno

1 od glavnih poteškoća da se organizuju, jer je veliki broj
2 boraca delovao samostalno, maltene kao slobodni elektroni.
3 Dakle, pojedini borci ili grupe boraca, su se ponašali
4 samovoljno i to je najveća organizaciona poteškoća sa kojom se
5 suočavala OVK u pokušajima da ih organizuje i objedini u to
6 teško i neizvesno vreme.

7 G. Shala je samo prošao kroz fabriku metala u Kukešu, on
8 tamo nije bio raspoređen. Tu je proveo vrlo mali broj noći i
9 to nije bilo baš neko najprijetnije mesto za boravak. To valja
10 reći, bez ikakvih detalja. Bilo mu je jasno da tu razni ljudi
11 dolaze, uglavnom prolaze izuzev jednog broja ljudi koji su
12 radili u skladištu, a koji su pripadali pozadinskoj grupi, i
13 jednog oficira, koji se bavio mobilizacijom. Ali, mimo toga,
14 to nije bilo prijatno mesto. Tu su se nalazila samo skladišta,
15 jedna kuhinja, gde je bilo moguće nešto prezalogajiti, ali
16 nije bilo pravih spavaonica. Vi ste to i sami videli, bili ste
17 na licu mesta. Tu nije bilo spavaonica u pravom smislu te reči
18 i znamo i od različitih ljudi da su pripadnici OVK morali da
19 spavaju na betonskom podu.

20 I g. Shala izričito poriče, da je ikada bio pripadnik
21 128. Brigade, tako da on praktično nije imao nikakvih veza sa
22 fabrikom metala u Kukešu.

23 Juče smo videli model, 3D model koji nam je predočilo
24 Tužilaštvo tog -- u pitanju je 3D model datog objekta, fabrike
25 metala u Kukešu. Svaka čast, čestitam Tužilaštvu na tome, ali

1 pošto uvek postoji 'ali' kada se Odbrana izjašnjava, mislim da
2 za nekoga ko nikada nije otišao na lice mesta, u tom 3D modelu
3 nije predstavljeno najzanimljivije mesto, odn. nije
4 predstavljena unutrašnjost objekta, a to je nešto što bismo mi
5 voleli da ste mogli da vidite. I, blagovremeno ćemo to i
6 omogućiti. Da se vidi unutrašnjost objekata, da se vidi ona
7 čuvena kancelarija, da se vide dimenzije različitih
8 prostorija, da se vidi stanje u kome su se nalazile te
9 prostorije. Nameštaj se i dalje -- deo nameštaja se i dalje
10 nalazi na licu mesta.

11 I kada čitam izjave određenih lica koja tvrde da su
12 žrtve, imam utisak da je jednostavno nemoguće da se tu smesti
13 toliko veliki broj ljudi u toj jednoj prostoriji. 8, 10, 12,
14 to broj zatvorenih varira od izjave do izjave. Nadam se da
15 ćemo to tokom suđenja uspeti zapravo da rasčistimo. Po našim
16 rečima, smatramo da je ključno da obiđete lice mesta, kako
17 biste mogli da ocenite dokaze koji vam se prikazuju.

18 A, isto važi i kada je reč o navodima, da je optuženi bio
19 prisutan u zatvoru u fabrici metala u Kukešu. G. Shala tvrdi
20 da je on čuo za te naloge prvi put tokom istraga koje su
21 vođene s tim u vezi. On je objasnio da nije znao ništa o
22 postojanju zatvora u fabrici metala u Kukešu, niti je u Kukešu
23 video bilo šta što bi ga navelo da pomisli da takav zatvor
24 tamo postoji i kao što vam je već poznato, on je izjavio, da
25 nije učestvovao ni u kakvim saslušanjima, niti u mučenjima, za

1 razliku od tvrdnje koje iznose kolege iz Tužilaštva. G. Shala,
2 kao što smo to i juče čuli, poriče optužbe koje mu se
3 stavljaju na teren [sic] -- na teret, i na vama je prema tome,
4 da ga smatrate nevinim, dok se ne dokaže njegova krivica.

5 Želim samo da dodam i ovo. G. Shala nije jedini koji
6 iznosi taj navod. Nije tačno da je njegova izjava u
7 suprotnosti sa izjavama svih ostalih, sa izjavama svih ostalih
8 lica. Naime, u vezi sa ovim temama, velika većina ljudi sa
9 kojima je Tužilaštvo vodilo razgovore, iznosi istu tvrdnju, a
10 Tužilaštvo je vodilo razgovore sa velikim brojem lica, koja su
11 provela određeno vreme u fabrici metala u Kukešu, ili su bili
12 pripadnici 128. Brigade. I, velika većina tih svedoka, koje je
13 Tužilaštvo rešilo da ne pozove da daju iskaz u ovom predmetu,
14 jednostavno protivureči navodima koje Tužilaštvo iznosi.

15 Ljudi koji su bili raspoređeni u fabrici metala u Kukešu,
16 zato što su se bavili pozadinskim pitanjima ili mobilizacijom,
17 kažu da oni nisu poznavali Pjetera Shalu. Oni se ne sećaju da
18 su tzv. Ujkua tamo viđali, ili kažu da su ga tamo vrlo retko
19 viđali. Sva ta lica, kao i pripadnici 128. Brigade, potvrdili
20 su činjenicu da Pjeter Shala nikada nije bio pripadnik te
21 brigade. Nikada. Jer, da je on bio pripadnik brigade, oni bi
22 poznavali Pjetera Shalu ili bi ga viđali, to se podrazumeva.

23 I najveći broj ljudi sa kojima je Tužilaštvo razgovaralo,
24 nisu potvrdili i zapravo su izričito opovrgli postojanje
25 zatvora unutar fabrike.

1 Oni su imali priliku, da taj navod potvrde ili poreknu,
2 no oni nisu radili ni jedno ni drugo. Kada im je postavljeno
3 pitanje s tim u vezi, oni su porekli da su obavljana
4 saslušanja, a pogotovo da su ljudi saslušavani uz
5 premlaćivanje. U zgradi za oficire ili na bilo kom drugom
6 mestu u fabrici metala u Kukešu.

7 To dokazuje barem jedan podatak, a to je da nije jasno da
8 je uopšte postojao zatvor u fabrici metala u Kukešu. I samim
9 time, sve što g. Shala kaže s tim u vezi, postaje
10 verodostojnije. To je jedno od velikih pitanja i poteškoća, sa
11 kojima ćemo morati da se suočimo u ovom predmetu

12 Sva ta različita lica potvrđuju, da je fabrika metala u
13 Kukešu, bila pozadinska baza, kroz koju je svakodnevno
14 prolazilo na stotine vojnika. Oni su tuda prolazili, da bi
15 bili mobiliziovani i sutradan upućeni na liniju fronta. Ali,
16 koliko će takvih lica Tužilaštvo pre -- pozvati da svedoči o
17 ovom predmetu, govorimo o neposrednim očevicima događaja.
18 Tužilaštvo neće pozvati ni jednog.

19 Fabrika metala u Kukešu je noću bila zatvorena. To nam je
20 poznato. Naravno, ostaje to da se dokaže, ali nam je to
21 poznato. Oficirska zgrada je bilo mesto, na kojem su oficiri
22 i vojnici spavali u vrlo skromnim uslovima i mi ćemo to i
23 dokazati. Potpuno je neverovatno, da su na tom mestu, gde su
24 spavali vojni oficiri OVK, Albanci, da je to mesto korišćeno
25 za saslušanja i premlaćivanja drugih ljudi, to je jednostavno

1 sasvim neverovatno, a pogotovu ovako kako se navodi u
2 optužnici, da je do saslušanja i premlaćivanja dolazilo svake
3 noći i po celu noć tokom nekoliko nedelja.

4 Sva lica sa kojima su vođeni razgovori, potvrđuju, da na
5 tom mestu nije bilo prostora za g. Shalu i da se on tu
6 jednostavno nije nalazio.

7 To je stvarnost. To su odgovori koje je Tužilaštvo dobilo
8 kada se raspitivalo o fabrici metala u Kukešu. Međutim, uprkos
9 tome, Tužilaštvo je iznelo navode kojima tereti g. Shalu. No,
10 sada je sigurno svima jasnije zbog čega je Tužilaštvo rečilo
11 [sic] da ne pozove ove svedoke da daju iskaz. I zbog čega je
12 povuklo jedan broj dokaza, koji je prvobitno najavilo da će
13 predočiti. Tužilaštvo je čak povuklo predlog, da se sasluša
14 iskaz Svedoka koji ima snimke toga, kako je izgledala fabrika
15 metala u Kukešu tokom predmetnom perioda i to je činjenica
16 koja nam dosta govori. Tužilaštvo je iznelo navode, kojima
17 tereti g. Shalu, uprkos čitavom spletu dokaza koji upućuju na
18 suprotno, a koje je on sam prikupio. Tužilaštvo iznosi svoje
19 navode iako oni nisu utemeljeni u stvarnosti. No, na to smo
20 već ukazali juče.

21 I takođe, moramo da ukažemo na to, da Tužilaštvo
22 neprekidno menja svoju tezu. Sada Tužilaštvo tvrdi da on nije
23 bio sve vreme prisutan u fabrici metala u Kukešu, no, to je
24 sasvim nov podatak, to su juče -- to je tvrdnja koju su juče
25 izneli prvi put. I, isto važi i za nadležnosti koje je imao i

1 ulogu koju je igrao u fabrici metala u Kukešu. Oni su to juče
2 počeli da umanjuju po prvi put, to je sasvim nov pristup, koji
3 se tek tako pojavio, iskrasao niotkuda. I Tužilaštvo je iznelo
4 međusobno protivurečne i zbrkane navode, tvrdeći da g. Shala
5 nije bio raspoređen u fabrici metala u Kukešu, ali je svejedno
6 uprkos tome učestvovao u najmanje 10 slučajeva premlaćivanja u
7 roku od 14 dana. Dakle, 10 slučajeva premlaćivanja u roku od
8 14 dana. Ako grešim, pozivajući se na izlaganje Tužilaštva,
9 slobodno me prekinite.

10 I štaviše, mi smo juče čuli od Tužilaštva, da je g. Shala
11 učestvovao u slučajevima kada su korišćene pancir košulje,
12 iako je taj navod povukao iz optužnice.

13 Dakle, kada govorimo o 'protivrečnostima', kada govorimo
14 o 'zbrkanim' navodima, da, sve ovo zvuči vrlo zbrkano. Ali,
15 valjda ćemo shvatiti šta Tužilaštvo zaista navodi, kada za to
16 dođe pravi trenutak.

17 I nisam jedino ja bio iznenađen ovakvim navodima. Isto
18 važi i za žrtve u ovom predmetu, prema navodima iz optužnice.
19 U izuzetak jednog jedinog pojedinca, koga je g. Shala poznavao
20 davno pre 1999. godine, dakle poznavao ga je iz predratnog
21 perioda, g. Shala je sa iznenađenjem saznao da je tobože
22 učestvovao u zatvaranju ili premlaćivanju nekih ljudi koje
23 nikada nije ni upoznao. Morate da shvatite koliko je to
24 zaprepašćujuće. Jer, izuzev ovog konkretnog Svedoka, a koga je
25 g. Shala poznavao dosta dugo, ima svega 2, 3 osobe koje tvrde

1 da su ga prepoznale. No, jedna osoba koja tvrdi da ih je g.
2 Shala zatvorio i premlaćivao, nije uspeo da ga prepozna i to
3 je zaista potpuno neverovatno.

4 Mada je postalo malo manje verovatno i za g. Shalu i za
5 njegove braniocce, kada smo se upoznali sa tipom ličnosti i
6 karakterom tog nekadašnjeg poznanika, i kada smo saznali čime
7 se on bavio i pre i za vreme i posle rata i do dana današnjeg.

8 [BRISANO]

9 [BRISANO]

10 [BRISANO]

11 [BRISANO]

12 [BRISANO]

13 [BRISANO]

14 [BRISANO].

15 [BRISANO]

16 [BRISANO]

17 [BRISANO]

18 [BRISANO]

19 [BRISANO].

20 [BRISANO]

21 [BRISANO].

22 [BRISANO]

23 [BRISANO]

24 [BRISANO]

25 [BRISANO] odjednom kaže nema više istraga,

1 i sada taj isti svedok dolazi kod nas da dâ iskaz u koji mi
2 treba da verujemo.

3 To je vrlo posebna situacija. Postavlja se pitanje koliko
4 je postupak u kojem on svedoči pravičan, mi moramo da dovedemo
5 u pitanje pravičnog [sic] takvog postupka. Prerano je možda
6 sada to da učinimo, jer sad nije ni pravo mesto, ni pravi
7 trenutak za tako nešto, ali osnovni deo iskaza tog svedoka
8 koji se odnosi na g. Shalu je poverljive prirode. I to je vrlo
9 izuzetno kada je reč o predmetu u kojem se traga za istinom.
10 Da, mi želimo da ustanovimo istinu, ali ne baš sve, neke
11 stvari su poverljive.

12 Iznenađenje koje g. Shala osetio kada je saznao da je on
13 navodno to čudovište, kako su oni objasnili, brzo je razvejano
14 kada pogledamo fotografiju koju je žrtva navodno prepoznala
15 kao g. Shalu.

16 Hvala vam što ćete pokazati ovu fotografiju, ali ona je
17 poverljiva, Časni Sude. ono što možemo da vidimo na ovoj
18 fotografiji, to je novi dokument. Da, eto. To je ta slika.

19 Kakav izvanredan rad istražitelja. Tako nešto nikad nisam
20 video. Oni ljudima pokažu ovog čoveka sa imenom ovim Ujku na
21 pušci, i kažu "Da li je to g. Shala?" "Naravno, naravno,
22 jeste", ali prihvatamo da nije. Svi su toga sada svesni

23 Svi su svesni da ovo nije optuženi i iznenađenje je
24 razvejano kada se čuje opis koji je dat u vezi sa g. Shalom.
25 Ovde opet moram to da vam pokažem. Evo ga. Mislím da je to

1 onaj koji -- onaj prvi koji smo imali. Da. U redu, hvala.

2 Hvala.

3 Evo, to je opis koji je dao neko u toku istrage protiv g.
4 Shale, jedan svedok, a šifra po kojoj nazivamo ovog svedoka,
5 juče je više puta pominjale su ga moje cenjene kolege, ali
6 samo pročitati ovaj opis, g. Shale, je više nego zapanjujući.
7 To je prosto nešto suludo. Ne pominje se ni jedna osobina
8 izgleda optuženog u ovom predmetu i to je taj navodni kvalitet
9 svedočenja koja su ponudili neki svedoci, što nam sada nude
10 istražitelji i Tužilaštvo i ja ponavljam, želim, ukoliko
11 želite da izbegnete takvu grešku, onda morate odlučiti u vezi
12 sa ovim.

13 Ovo su tri lica koja su optužila g. Shalu. Jedan na
14 osnovu slike, na osnovu koje ne možete njega prepoznati. Ali,
15 kad vas neko tako dovede u nezgodan položaj, onda navodno
16 prepoznajete. Mi znamo da, kada vas neko maltretira, onda
17 zapamtite ko je to kada vas neko tuče, ali ovaj čovek nije bio
18 u mogućnosti da prepozna to lice koje ga je navodno toliko
19 tuklo.

20 Ljudi za koje Tužilaštvo navodi da su bili zatvoreni u
21 fabrici metala u Kukešu, uopšte ne govore o Pjeteru Shali,
22 niti su ga identifikovali na fotografijama, niti im je čak
23 poznato to ime Pjeter Shala, niti je nadimak Ujku.

24 Ako grešim, možete slobodno da me prekinete, ali mislim
25 da ne govorim nešto pogrešno.

1 I više od toga, Časni Sude, čini se da neki od ljudi, za
2 koje Tužilaštvo navodi da su bili zatvoreni u fabrici metala u
3 Kukešu, to porekli.

4 Međutim, jedno iznenađenje postoji, koje nije razvejano
5 ni danas. To je iznenađujući nedostatak kvaliteta istrage koja
6 je obavljena u ovom predmetu.

7 Prethodne istrage koje je Tužilaštvo nasledilo od svojih
8 prethodnika i dalje istrage koje je Tužilaštvo sprovelo,
9 potvrdili su da je stvarnost drugačija.

10 Ali, Tužilaštvo je donelo iznenađujući izbor da iznese
11 optužbe protiv g. Shale uprkos svemu tome. U tu svrhu, Tužilac
12 je napravio nešto kao kompilaciju najboljih dokaza koji mu idu
13 na ruku, a pri tome je ostavio pri strani sve druge suprotne
14 dokaze kojih je bilo dakelo više.

15 Tako da, na našu žalost, a zbog toga moramo i prekoriti
16 Tužilaštvo, takvi su rezultati istrage, ne samo koje je
17 obavilo Tužilaštvo, već i onih istraga koje su obavljene pre
18 toga.

19 Pre svega, reč je o istragama koje su bile usmerene na
20 utvrđivanje trgovine organima. Kada se čitaju materijali koji
21 su obelodanjeni Odbrani, sasvim je jasno, da je svrha bila, da
22 se sastave optužbe protiv visokorangiranih pripadnika OVK,
23 ali, da se to izgradi na osnovu vrlo upitnog svedočenja lica
24 za koja, što ćemo morati da dokažemo i nemamo ništa protiv,
25 potiču iz krugova organizovanog kriminala i trgovaca drogom. I

1 to je bilo toliko nerealno, da su sami istražitelji odustali
2 od toga.

3 [BRISANO]

4 [BRISANO]

5 [BRISANO]

6 [BRISANO].

7 [BRISANO]

8 [BRISANO]

9 [BRISANO]

10 [BRISANO]

11 [BRISANO]

12 [BRISANO]

13 [BRISANO],

14 [BRISANO]

15 [BRISANO].

16 [BRISANO].

17 [BRISANO]

18 [BRISANO]

19 [BRISANO]. Naprotiv, još je upadljiviji postao nedostatak

20 verodostojnosti određenih iskaza protivrečnosti i neistina

21 koje su izneli određeni svedoci, koji kao da su bili spremni

22 da menjaju i prilagođavaju svoje iskaze, kad god bi neka nova

23 činjenica bila utvrđena. A, Tužilaštvo želi da primeni

24 rezultate tih istraga u ovom predmetu, iako su svedoci menjali

25 svoje iskaze i to u značajnoj meri.

1 I iznenađujuće je da se vidi da su na taj način menjali
2 svoje iskaze. I kako to da se sada isti ti iskazi pojavljuju
3 ovde, u ovim istragama, kada je Tužilaštvo svesno da su ti
4 svedoci menjali svoje izjave i to su čak i sami svedoci znali.

5 Zapanjujuće je, da su oni na taj način prilagođavali
6 svoje izjave, a kakvi istražitelji to mogu da prihvate. Pri
7 tome znamo da su to profesionalni istražitelji.

8 Kao što ćete videti, isto tako, jedan čuveni svedok,
9 izneo je nove informacije, a istražitelj koji je
10 profesionalac, kazao je tom svedoku, "pa vi ste sada promenili
11 svoj iskaz, kako to, možete li to da nam objasnite?" A odgovor
12 je svaki put jedan te isti: "A, saznao sam te informacije,
13 mogu da vam dam ime čoveka koji mi je to rekao. Imam sada novi
14 dokument kod kuće koji sam dobio, doneću vam ga."

15 I onda ništa. Istražitelji nikad ni jedan jedini put nisu
16 dobili to ime izvora, ili taj dokument, koji bi potkrepio novu
17 izmenu iskaza svedoka i to je zaista zapanjujuće, Časni Sude.

18 Da nije reč o krivičnom predmetu i suđenju, morali bismo
19 se tome smeјati. Istražitelji ne traže drugi ili neki sledeći
20 put da dobiju te informacije, kao da ih to ne interesuje i
21 problem je u tome da je to nešto što je zaista vrlo
22 zanimljivo, da se tako nešto koristi u toku suđenja, jer
23 kvalitet dokaza u toku istrage i pretpretresnog postupka, ne
24 može naravno biti isti, kao kvalitet dokaza koji se koriste u
25 toku suđenja.

1 Najzad, prebacujemo Tužilaštvu i to što su napravili
2 određene izbore. Oni su se trudili po svaku cenu, da opravdaju
3 i oslone se na taj scenario na uštrb toga, što postoje brojni
4 elementi koji ukazuju da dokazi nisu dovoljno pouzdani. Oni su
5 jednostavno odlučili da ne iskoriste priliku da to dodatno
6 ispituju. Svaki element dokaza koji je protivrečan ili može
7 oslabiti njihov odabrani scenario, koji je inkriminišući, je
8 nešto što su oni prosto odbacili bez ikakvih validnih razloga.

9 Mislim da je to neobjašnjivo i neprihvatljivo, ukoliko
10 nam je cilj da se utvrdi istina i otkrije istina.

11 A, kada vidimo da Tužilaštvo tako postupa protiv g.
12 Shale, onda ću ići i dalje. reći ću da je to zaista
13 neverovatno. Događaji koji se odnose na vremenski period koji
14 nije pokriven optužnicom. Iz tog perioda Tužilaštvo pokušava
15 da pronađe kao da peca određene navodno potkrepljujuće dokaze
16 koji se zasnivaju na nekim glasinama iz 1998. godine. Govorimo
17 o činjenicama koji se odnose na navodna dela počinjena 1999.
18 godine. i morate imati na umu, da je to učinjeno u kasnim
19 fazama istrage.

20 [BRISANO]

21 [BRISANO]

22 [BRISANO],

23 [BRISANO]

24 [BRISANO]

25 [BRISANO]

1 [BRISANO]

2 [BRISANO].

3 Veliko pitanje bilo je i hapšenje g. Pjetera Shale. Kada
4 je policija došla da ga uhapsi, oni nisu morali da rizikuju,
5 ali to kako je cela stvar zaista obavljena, je bila stvarno
6 grozna.

7 Izvinjavam se, ali moram reći da su njegova -- da su g.
8 Shala i njegova ćerka, sin žena, morali da idu kod lekara, kod
9 psihologa itd. Čak i sada supruga g. Shale nije u mogućnosti
10 da radi, jer je to njih sve veoma povredilo. Dakle rizikuje
11 izloženo više lica, što je zapanjujuće videti. Došlo je više
12 ljudi da uhapsi g. Shalu, nego Bin Ladena. Kada su američke
13 vlasti poslale ljude da njega uhapsu ili ubiju, to je bila
14 prava armija ljudi koja je -- potrebno je pokazati nekakvu
15 silu, pokazati možda da ste naoružani, ali ne tako da nanesete
16 štetu tim ljudima koji su savršeno nevini, a to su supruga i
17 deca g. Shale.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] G. Branioče,
19 molila bih da samo na dva minuta pređemo na poluzatvorenu
20 sednicu.

21 G. GILISSEN: [Prevod] Da, svakako.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Molim da
23 pređemo na poluzatvorenu sednicu.

24 [Poluzatvorena sednica]

25 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23 [Javna sednica]

24 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Sada smo na javnoj sednici,

25 Časni Sude.

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

2 Izvolite, možete nastaviti.

3 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala, Časni Sude, hvala lepo.

4 Ovaj period iz 1998. godine, je period koji su istražili
5 profesionalni istražitelji iz MKSJ-a. Pregledajući dokaze,
6 naišli su na fotografiju g. Shale iz tog vremena.

7 I sada bih molio da se ta druga slika prikaže. Odlično,
8 hvala lepo.

9 Evo ovde se opet vidi, ova fotografija, poverljivo. Imamo
10 ovaj set fotografija. Ova fotografija pod brojem 2, je naravno
11 daleko od toga da prikazuje Pjetera Shalu. I znate šta, znate
12 šta, Časni Sude, neki od zaštićenih svedoka još uvek tvrde da
13 prepoznaju, da je na ovoj fotografiji Pjeter Shala zvani Vuk.

14 Još jednom, to je suprotno svim dokazima, to
15 prepoznavanje na osnovu ovoga.

16 Čućete takođe, Časni Sude, da prezime Shala nije retko na
17 Kosovu i u Albaniji, već je vrlo često. Takođe ćete čuti, i da
18 nadimak Vuk jeste raširen među albanskim borcima. To se vidi
19 iz raznih dokumenata koje smo dobili od samog Tužilaštva.
20 Videli smo da ima mnoštvo sličnih nadimaka koja znače Vuk.
21 Naravno Ujku, zatim Uki, Uka, Ukaj, Vuk itd. To su nadimci
22 drugih lica.

23 Vuk je ime, koje su često koristili borci. Takođe smo
24 utvrdili da je bilo i drugih boraca u dokumentima Tužilaštva.
25 Jedan od najboljih primera je Ujku, čiji se kip nalazi u

1 centru Prištine, na glavnoj ulici, ulici Majke Tereze. I
2 svakako taj Ujku kome je tamo podignut kip, nije Pjeter Shala.
3 To je nešto što je opšte poznato.

4 Da rezimiram, Časni Sude. Krivični postupak, ne može se
5 voditi na osnovu glasina ili trača. Krivica optuženog, mora
6 biti dokazana, žao mi je što to moram da kažem, jer vi to
7 znate, mora biti dokazana van razumne sumnje, što znači da
8 mora postojati -- moraju postojati jaki dokazi, koji eliminišu
9 mogućnost bilo kog drugog razumnog alternativnog prikaza
10 događaja. Krivična optužba ove vrste, mora biti dokazana, tako
11 što se dostavljaju direktni dokazi koji potiču od ljudi koji
12 su bili upoznati sa onim što se desilo na terenu. Ne mogu se
13 izuzimati relevantni dokazi i iznositi sekundarni indirektni
14 iskazi iz upitnih izvora ili dobijeni od ljudi, koji menjaju
15 svoj narativ.

16 Od samog početka ovog suđenja, Časni Sude, mi smo
17 napravili sledeći izbor. Hteli smo da budemo vrlo jasni i
18 transparentni u svom stavu, i nameravamo da takvi budemo i
19 nadalje. Mogli smo da ćutimo. Nismo bili u obavezi da
20 podnesemo pretpretresni podnesak kvaliteta koji on ima, jer
21 verujem da smo istinski pretpretresni podnesak podneli, i
22 nismo bili u obavezi da damo uvodnu izjavu i g. Shala je mogao
23 da izabere da ne da izjavu bez zakletve. Mogli smo i da damo
24 uvodnu reč, tak nakon izvođenja dokaza Tužilaštva. Ali, mi
25 ništa ne krijemo, Časni Sude.

1 Zato što Odbrana g. Shale i sam g. Shala, mi želimo da se
2 otkrije istina, jer istinski verujemo da će realnost događaja
3 i istina biti zadovoljenje pravde za g. Shalu.

4 I na kraju ovog uvodnog izlaganja, želim da ponovo
5 iskažem veru, da ćemo svi zajedno utvrditi i otkriti istinu.

6 Hvala vam na vašoj pažnji, Časni Sude, i vremenu koje ste
7 izdvojili i uz vaše dopuštenje, g. Shala će sada reći nekoliko
8 reči.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Zahvaljujem,
10 g. Branioče.

11 Da li biste mogli da nam kažete koliko će vremena biti
12 potrebno g. Shali za izjavu bez zakletve?

13 G. GILISSEN: [Prevod] Mislim da će mu trebati ne više od
14 pet minuta.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Razumem.

16 Onda ćemo sada poći na pauzu od pola sata i potom ćemo
17 saslušati izjavu g. Shale i ostalo je još nekoliko stvari koje
18 treba da rešimo, koje smo pomenuli juče. Reč je o ona dva dana
19 kada bismo zasedali i saslušali svedoke.

20 Dakle, sada ćemo imati pauzu.

21 I nakon pauze, g. Shala, vi ćete imati priliku da date
22 izjavu bez zakletve.

23 --- Pauza u 10:54h

24 --- Nastavak sa radom u 11:25h

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Pozdravljam

1 vas.

2 Vidim da je Tužilaštvo u istom statusu.

3 Kao i Zastupnik -- tim -- Zastupnik žrtava.

4 I sa strane Odbrane.

5 G. AOUINI: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude. Došlo je do
6 manje promene. Gđa. Judit Kolbe je u sudnici i još jedna
7 stažistkinja iz Pariza je s nama. Gđica Camille Gosson.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

9 Sada ćemo saslušati izjavu koju će dati g. Shala bez
10 polaganja zakletve.

11 Pre nego što vam dam reč, g. Shala, želim da vas podsetim
12 da nećemo dopustiti da dajete izjave političke prirode, ne
13 smete iznositi uvredljive reči na račun žrtava, Tužilaštva,
14 panela ili Specijalizovanih veća kao institucije. Molim da
15 vaša izjava bude relevantna za ovaj predmet, i ukoliko želite
16 da iznesete neke informacije koje su poverljive prirode, molim
17 da ih ne iznosite na javnoj sednici.

18 Izvolite, imate reč.

19 OPTUŽENI: [Prevod] Puno hvala, Časni Sude.

20 Hvala vam što ste mi dali reč. Želim da vam se ponovom
21 zahvalim. Ja sam danas pred vama ovde, zato što poštujem
22 pravdu, pravosuđe. Ne želim da pobegnem od pravde. Nikada
23 nisam to pokušao da uradim i nikada nisam uradio ono, zašta me
24 ovde terete.

25 Ono što je navedeno u optužnici, nisu stvari koje sam ja

1 uradio. Meni je to sve nepoznato. Ja sam bio puki borac koji
2 se borio za slobodu, slobodu svojih sunarodnika i svog naroda.
3 Ništa više i ništa manje.

4 Borio sam se protiv policije i zločinačke mašinerije
5 režima na čijem je čelu bio Milošević, ali se nikada nisam
6 borio protiv civila. Nikada. Ukoliko ova institucija
7 konstatuje da sam kriv zato što sam se borio za slobodu moje
8 zemlje, onda u redu. Ali, bacati ljagu na mene, nije način
9 postupanja kojem bih se pridružio -- nije nešto što bih ja
10 uradio, niti što odobravam. I ne može se tako govoriti ni o
11 borcima Oslobodilačke vojske Kosova. Mi se nikada nismo borili
12 protiv civila. Optužbe koje se iznose protiv mene, nemaju veze
13 sa mnom.

14 I još nekoliko reči u pogledu Specijalizovanog
15 Tužilaštva. Ja sam nekih 25 godina živeo u demokratskoj
16 zemlji, u Belgiji. Zadatak tužioca u toj zemlji je da vodi
17 istragu, da predoči dokaze i da nastoji da utvrdi šta je -- da
18 izvede krive pred lice pravde, a ne da izmišlja činjenice.
19 Tamo gde ja živim, to je kažnjivo delo.

20 Kada je reč o Specijalizovanim većima, moram da kažem, da
21 ih nisam podržavao u prošlosti, ali sudbina je da sam se danas
22 našao pred vama ovde. Ukoliko ima zrno pravde ovde, onda
23 očekujem da će se pokazati da sam ja nevin.

24 Ja vas uveravam da sam u potpunosti nevin, i da nisam
25 kriv ni po jednoj optužbi koja se iznosi protiv mene.

1 Hvala na vašoj pažnji, Časni Sude, to je sve što sam
2 želeo da kažem.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala vam,
4 g. Shala. Možete da sednete.

5 G. Branioče, da li su završena uvodna izlaganja, što se
6 tiče Odbrane?

7 G. GILISSEN: [Prevod] Da, jesu.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

9 Dobro, završili smo sa uvodnim izlaganjima svih strana u
10 postupku i Zastupnika žrtava. Pre nego što završimo sa radom
11 za danas, a nastavićemo sa radom krajem marta, želeo bih da sa
12 vama govorim o jednom pitanju, a i vi ćete moći da iznesete
13 svoje stavove s tim u vezi.

14 G. Tužioče, mogu li vam reći, kad je reč o onome o čemu
15 smo juče govorili, odn. o ona dva dana koja smo izneli kao
16 predlog?

17 G. DE MINICIS: [Prevod] Da, naravno. Mi smo vama na
18 raspolaganju i možemo zasedati u te dane i dovesti svedoke. mi
19 smo stupili u kontakt sa svedocima koji bi došli u te dane,
20 imajući na umu ograničeno vreme koje smo imali na
21 raspolaganju, i mi bismo želeli da saslušamo svedoke određenim
22 redosledom, kako bismo imali logičan sled, ali smo ipak uspeli
23 da vidimo koji bi kandidati eventualno odgovarali za te dane.
24 I, nadamo se da bi oni mogli da završe sa svojim svedočenjem
25 tokom tih dana.

1 Još uvek nismo dobili odgovor od tih svedoka. Saznaćemo
2 za par dana da li će biti raspoloživi da svedoče i onda ćemo
3 vas obavestiti, čim budemo imali neke konkretnije informacije.
4 I, bili bismo vam zahvalni da nam kažete da li želite da nas
5 obavestite putem nekog zvaničnog podneska, ili *email-om*?

6 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Mislim da bi
7 bilo najbolje da to bude u vidu podneska, kako bi sve bilo u
8 spisu predmeta.

9 G. DE MINICIS: [Prevod] U redu.

10 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala vam
11 što ste spremni da prihvatite tu mogućnost.

12 Zastupniče žrtava, mi ćemo dati takle ta dva dana
13 rasporedu rada, ali želela sam da čujem i od vas, da li to
14 predstavlja neku poteškoću po vas?

15 G. LAWS: [Prevod] Hvala što ste me pitali, ali nemamo
16 nikakvih poteškoća s time.

17 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] A, Odbrana?

18 GĐA. CARILOU: [Prevod] Naš tim će biti na raspolaganju u
19 oba dana.

20 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

21 Da li bi strane želeli da pokrenu neko pitanje? g.

22 Tužioče?

23 G. DE MINICIS: [Prevod] Ne, Časni Sude.

24 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod]

25 Zastupnik žrtava.

1 G. LAWS: [Prevod] Ne, hvala, Časni Sude.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Odbrana.

3 G. AOUINI: [Prevod] Hvala, Časni Sude. Hvala vam na
4 pažnju [sic], na vremenu i pažnji koju ste nam posvetili.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

6 Time je završena današnja rasprava. Ponovo ćemo se
7 sastati 27. marta, kada ćemo početi sa izvođenjem dokaza.

8 Dakle, shodno našoj odluci o početku suđenja i želela bih
9 da se zahvalim stenografu, prevodiocima, pripadnicima
10 obezbeđenja, tehničarima i naravno, Službi za organizaciju
11 rada u sudnici. Puno vam hvala.

12 --- Sednica se završava u 11:34 časova.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25